דים לא האמנתי שאני אייצא לאיטליה ולצרפת, שהן שחר האופנה. אחרי שהייתי במקום הכי נמוך אני מקבלת אהבה גלובלית שממלאת אותי בחיות ובשמחה ומעצימה בי את ההש־ראה. ליצור זה להיות קיים. ועל כל פריט כתוב 'מייד אין איז ראל' כדי שכולם יידעו שהם מגיעים מארץ הפלמ"ח, הקוקו והסרפן. לפעמים אני צובטת את עצמי כדי להיות בטוחה שאני לא הוזה".

ומצד שני "הגרה" עדיין פוע־לת.

"השם שלי כבר לא שלי, השם שהוא חלק בלתי נפרד מהדנ"א שלי כבר לא בבעלותי. מדי פעם מישהי אומרת, 'קניתי אצלך שמלה נהדרת', ועל פי כתובת החנות אני מבינה שהיא לא קנתה אצלי, אלא ב'הגרה'. המתפרות שקנו את המותג ממשיכות לייצר על פי הדגמים שלי. בהתחלה, השותף הנוכחי שלי הציע לצאת בקמפיין של 'תביאו הגרה – תקבלו אלמ־ביקה' כדי להגיים לקליינטיות את ההבדל בין העבר להווה, אבל התנגדתי. לא מעניין אותי מה קורה שם. אני רוצה לחיות וליהנות. זה פרק שנסגר וגנעל. כיום אני כבר מרשה לע־צמי לקטר, בקטנה, על העבודה שאף פעם לא נגמרת, ועל כך שרק בבוקר שישי אני מוצאת זמן להתגנב לאוניברסיטה כסטודנטית חופשית ולשמוע הרצאות בנושאים שמעניינים אותי כמו היס־טוריה, אמנות ומגדר. ככה זה כשהיצוא גדל, הדלתות נפתחות והבגדים שלי נותנים פייט בעולם".

אהבה על הסט

עד לנפילה הגדולה, מעולם לא חלפה בה המחשבה שבוים מן הימים יהיה עליה להתנהג כמו עוף החול שקם על רגליו ומ־תחיל מחדש. "אבל באותה המידה, מעולם לא חשבתי שאהיה מעצבת אופנה", מספרת אלמביק (62). "אהבתי בגדים, אבל מי ראה בהם מקצוע? הציורים שלי קישטו את מס־דרונות בית הספר שבו למדתי ונרשמתי למדרשה למורי ציור ואמנות. בשנה השלי־שית, כשהייתי בהריון, נסענו לגרמניה – מי שהיה או בעלי פתח משרד פרסום בדיסלדו־רף – ורק אחרי שש שנים, כשעמדנו לחזור ארצה, חברה אמרה לי, 'לכי ללמוד בשנקר'. היא ראתה איך התרוצצתי שם בין חנויות.

"במבחן הכניסה נתנו לנו בדים כדי להרכיב קולקציה, ואני זוכרת את ההתרגשות שאח־זה בי בפעם הראשונה ששיחקתי בבד. למזלי התקבלתי. הייתי הסטודנטית הכי מבוגרת במחזור, כולם היו אחרי צבא, ולי כבר הייתה ילדה בכיתה ב', שאחרי הלימודים הגיעה ליום לימודים נוסף, בשנקר. זה היה תענוג בשבי־לי ובשבילה. באותם ימים אמרתי שהיא כמו התיק שלי, שהולך איתי לכל מקום".

"אני תיקי" מגחכת מולה בתה היחידה, לי אלמביק (41), שנכנסת למשרד ולא במקרה. היא חלק מהצוות. בעבר היא הפעילה בריונ־גוף את חנות "הגרהלי" ומכרה אביזרים מס־ריז ומהמזרח כדי למזן את לימודיה באמנות ועיצוב נוף. אבל כשהתקבלה ללימודים במנצ'סטר חטפה פתאום רגליים קרות. "אין לי מושג לאן הייתי מתגלגלת אילולא קיב־לתי טלפון מחברה טובה של אמא, השחקנית רונית אלקבץ", נזכרת לי. "רונית ואחיה שלומי התכונגו לצלם את סרטם הראשון, 'ולקחת לך אישה', כבר הייתה להם מעצבת תלבושות, אבל רונית הכירה את האסתטיקה שלי וביקשה ממני להצטרף לסט. בפעם הראשונה שקראתי את הת־סריט הרגשתי שמצאתי את מקומי, ברזוח כמו שאמא מתארת את הנגי־עה הראשונה שלה בבד".

בסרטם השלישי של האחים אל־קבץ, "גט", לי כבר הייתה מעצבת התלבושות הרשמית. ב־14 השנים האחרונות היא עובדת ללא הפסק בטלוויזיה ובקולנוע: "אור" של קרן ידיעה, "מפרית היונים" של נסים דיין, "סיפור על אהבה וחושך" של נטלי פורטמן, "פלאות" של אבי נשר – "עשרות סרטים ותוכניות, אני זו־כרת רק את הראשון והאחרון", היא מצטדקת.

אלקבץ פתחה לה דלת נוספת. "רונית לא רק עודה לי מקצועית, אלא גם כשדכנית", היא מספרת. "במשך שנים לא מצאתי את בן הזוג שמתאים לי ותיכננתי לעשות ילד עם חברים, זוג גייז. כשהבנתי שעדיף שניאשר חברים, שקלתי לעשות ילד לבד. קב־עתי תאריך להזרעה, ודווקא באותו היום רונית אסרה עליי לזוז ממנה. היא הצביעה על דוקו אשכנזי, שעבד כעורך הפקה, ולחשה לי, 'תראי איך הוא מסתכל עלייך'. במסיבה של אמצע הצי־לומים כבר לא הסתפקנו במבטים. כך שרונית אחראית לשתי אהבות חיי הגדולות".

עכשיו, בלי לוותר על הקריירה כמעצבת תלבושות, יוצרת לי ב"אלמביקה" ליין של בגדי ילדים. כרגע הוא מיועד ליצוא בלבד. "קיבלתי הזמנה, וכשיש התעניינות קל יותר לצאת לדרך, אבל ילדי ישראל לא יהיו מקו־פחים, הם הכי חשובים", היא אומרת. "הרצון לעצב לילדים בא מתוך הקושי לקנות בגדים לבן שלי, נמרוד, שהוא בן שנתיים ושלושה חודשים. רק בישראל קיימת חלוקה שרירו־תית: בגדים ורודים לבנות וכחולים לבנים. ואם בא לי להלביש לו מכנסיים ורודים עם תותים? ואם הוא בן שאוהב צבעים?"

השאלה שלה נשמעת קצת מוזרה לאור העובדה שהיא ואמה לובשות בדרך כלל שחור. "בבגד שחור אני יכולה להוסיף לעצמי הרבה דברים", מנמקת הבת. "אצלי, השחור הוא צבע הסוואה", אמה מודה. "הוא מטשטש את קווי המתאר, ואפילו אני לא יודעת איפה אני נג־מרת ואיפה מתחיל הבגד. הרי אילו לבשתי טוניקה לבנה עם וולאנים ותחרה מעל ג'נס, המראה שאני הכי אוהבת, הייתי מעוררת המון תשומת לב. בבגד שחור יותר קל לי להתחבא".

"אנחנו גם דומות וגם שונות זו מזו", לי מסכמת. "אמא מעצבת בגדים לאנשים, ואילו אני מעצבת דמויות. כשאמא מעצבת היא רואה מול עיניה את הסילואט של הד־מות, לא את פניה, ואילו אני רואה בעיקר את הפנים. אמא רוצה למצוא חן באמצעות בגדיה, ואילו אותי זה בכלל לא מעניין. ויש עוד הבדל מהותי. בניגוד לאמא, שתמיד עוי־מדת בפרונט, אני רגילה להימצא מאחורי הקלעים".

לגור עם הבת

אלמביק פתחה את חנותה הראשונה עם סיום לימודיה בשנקר, בסוף שנות ה־80. לא לקח הרבה זמן עד שהתרחבה לרשת חנויות. "אני זוכרת שעמדתי בתור לקולנוע ושמעתי אישה שואלת את חברתה, 'כבר היית במקום החדש של הגרה?' כך הבנתי שהמותג תפס", היא מתגאה. "היו לי 15 שנים טו־בות מאוד. קליינטיות, וגם נשים שלא הכירו אותי באופן אישי, קראו לבנותיהן הגר או הגרה, על שמי. התגרשתי אחרי 18 שנות נישואים מפני שהאמנתי בעתיד טוב יותר, והמעמד הכלכלי שאליו הגעתי איפשר לי לא לפחד. קניתי פנטהאוז בגן העיר, עיצבתי אותו מחדש בעזרת חבר ארכיטקט ומילאתי את הגג בעציצים. היה לי הכל, החיים חייכו אליי בג־דול, אבל עבדתי לבד, בלי שום עזרה, ובתחום הניהול קיבלתי החלטות לא נכונות.

פורטמן לי אלמביק עיצבה תלבושות

כמו?

"עלתה השאלה איפה להשקיע את הרווחים, בחנויות או במשרדים. הערבנו את משרדי החברה למקום מאוד יוקרתי בבתניה, והם היו מעוצבים יותר מכל החנויות. ברור שזה אבסו־רד. הרגשתי שיש חריקות, ראיתי שההוצאות עולות על ההכנסות, אבל לא הצלחתי להש־תלט על העסק. התרוצצתי כמו נשוכת נחש, לא ידעתי מה לעשות, התבלבלתי בין העצות. חשבתי שלפחות אחזיק בדירה, אבל בסוף יצא שאיבדתי הכול".

בכמה מהר חזרת לעבוד?

"לא בדיוק ברחוב", היא צוחקת, "יש לי הורים, עד 120. אבא שלי, עמנואל הצופה, הוא פסל, אמן ורב־חובל, ואמא שלי נוהגת לומר ש'רב־חובל הוא תמיד רב־חובל'. על סף יום הולדתי ה־50 עברתי לגור עם בת'. לי גידלה אז כלב, ואני הגעתי עם שני חתולים. זה לא היה פשוט, אז אחרי כמה חודשים שכ־רתי דירה פצפונת, בגודל של מיטה זוגית".

וחיית מובטלת?

"לא. הציעו לי עבודה ב'פשוט', חברת אופנה שכבר לא קיימת, אז הלכתי וקיבלתי משכורת חודשית צנועה, והייתי מאוד גאה בעצמי. התחלכתי בתחושה שאני אדון לע־צמי ושהצלתי את נפשי. אילו אמרו לי בתור הזוהב שלי שאגיע לפשיטת רגל, הייתי חו־שבת שזה הגורא מכל, שזה סוף העולם, אבל כשהגיע רגע האמת לא הרגשתי שחרב עליי עולמי ושאני לא רוצה לחיות. להפך, האמ־נתי שיש חיים אחרי המפלה ושיהיה לי כוח לעשות וליצור ולהתחיל מחדש. את הימים הכי קשים הגדרתי כשיעור לחיים. עובדה, אני יודעת מה זה לגור בדירה הכי יפה בתל־אביב, ובזכות הנפילה אני גם יודעת מה זה לגור בקופסת גפרורים".

התקשורת הגבה עלייך?

"איך לא? אבל גם מזה יצא משהו טוב. בע־קבות כתבה בעיתון צילצלה אליי ד"ר ג'רדי פרלון, אנתרופולוגית שלמדה איתי בקורס מורות בצבא. אני פרשתי ממנו אחרי חצי שנה מפני שבער לי להתחתן והקשר בינינו נותק. קבענו לקפה והיא הביאה לפגישה את בעלה, גָדי פרלון, שהוא רואה חשבון. החי־בור בינינו היה מיידי, וגדי הציע לעזור לנו בשלושת החודשים הראשונים בגישה של 'אתן לבנות להשתעשע'. מאז ועד היום ג'ודי ואני שותפות חצי־חצי, לגדי יש 50 אחוז בחלק של אשתו, שלקחה את נישת הנעליים ומייבאת את 'יונייסט ניוד'. גדי הוא המנכ"ל של 'אלמביקה', ובתם שירי פרלון היא מנה־לת השיווק שלנו בארץ. כולנו באותה הסירה והכל זורם באנרגיות טובות".

הזמנה מלבנון

אחת ההחלטות האסטרטגיות החשובות שקיבלו בראשית דרכם המשותפת הייתה לייצא רק לבוטיקים ולחנויות. "לרשתות הגדולות יש תנאים מאוד חמורים, והן יכו־לות להחזיר משלוח של אלפי פריטים בגלל איחור של יום אחד שנבע מעיכוב בים", מס־ביר אלמביק. "בשביל חנות קטנה אנחנו כמו אלוהים. נכון, זו הדילמה הקלאסית של מה עדיף, להיות זנב לאריות או ראש לשועלים, אבל לא הנפנו שלט של בעד או נגד, גמישות היא שם המשחק".

פרלון, כאיש כספים, מעדיף לדבר בטב־לאות אקסל. "ב־2012 'אלמביקה' ייצאה 5,000 פריטים למדינה אחת, השנה היא מייצאת 75 אלף פריטים ל־12 מדינות", הוא אומר. "התח־זית לשנה הבאה, על סמך ההזמנות, היא יצוא של 120 אלף פריטים ל־15 מדינות".

ועל כמה עומד המחזור שלכם?

"אנחנו עושים עשרות מיליוני שקלים לשנה בארץ, ועשרות מיליוני שקלים ביצוא", מסכים פרלון לומר. "ברור שאילו המצב הפר־ליטי היה אחר, והיו הסכמי שלום ומזרח תיכון חדש, יכולנו לגדול הרבה יותר, אבל חשוב לנו שלכל בגד יוצמד תג של 'תוצרת יש־ראל'. אחד המשווקים האיטלקים שלנו קיבל הזמנה מלבנון, אבל כשגודע להם שהבגדים מתוצרת כחול־לבן העסקה התפוצצה".

בארץ יש לכם 15 חנויות ואתם נחשבים לרשת בגודל בינוני.

"נכון, כמו בעולם הגדול גם כאן מתרבות הרשתות הזולות. הן מתמודדות על המחיר, אנחנו מתמודדים על העיצוב ואיכות הבד".

"הו, איטליה, כמה נעים לבחור בה בדים", אלמביק מתמוגגת. "בתקופה החשוכה שלי, במשך חמש שנים לא יכולתי לטוס לחו"ל. חייתי ממש בצמצום".

מבקרי אופנה מוערכים שהמוד שלך הוא בס־שטות.

"תודה. חשוב לי להבהיר שלא מדובר בדלות החומר, אלא באמנות נקייה. הבגדים שלי לא מתיימרים לחפש את האישה, מל־שון תחפושת, אלא לתת במה לבד ולגזרה. האישה שאני מעצבת למענה היא אישה שכבר עברה משהו בחייה, לא עשירה מאוד ולא ענייה מאוד, מישהי שיודעת מה טוב לה. הרי בימינו אף אישה כבר לא קונה בגדים מפני שחסר לה מה ללבוש. האישה של ימינו לא מחפשת 'עוד בגד', אלא משהו מיוחד. שוק האופנה הגיע לרוויה, יש הרבה יותר ממה שאפשר להכיל, אבל האותנטיות תמיד תי־שאר".

האישה שאת מעצבת עבורה היא 90־60־90?

"מה פתאום? המידות הכי נמ־כרות אצלי הן 40 ו־42, אבל העין התרגלה לדוגמניות רווח, וכשמעלים למסלול דוגמנית במידות גדולות יש לי תחושה שמשתמשים בה. אנחנו צריכים לעבור חינוך של שנים עד שהעין תתרגל למראה אחר, ואני מטבעי לא אחת שמובילה שינויים. המקסימום שאני יכולה זה להוביל שמחה והנאה".

אלמביק עצמה דווקא מצטמקת. "הפסקתי לאכול פחמימות וסוכר. הפינוק שלי הוא אגר־זים, ואין לי מושג כמה ירדתי מפני שאני לא נשקלת. אני גם לא לובשת על פי מידה. הב־גדים שלי הם וואן סייז, ואין ספק שעל בחורה רזה הם יראו הרבה יותר טוב מאשר עליי".

בקטלוגים הנוכחיים שלה מדגמנות הדור־גמניות הרזות שני זיגרון ואניה מרטירוסוב. "לפני המבול כולן הצטלמו בבגדים שלי – רונית אלקבץ, יעל אבקסיס, יבגניה רודינה, מי לא. שני ואניה התחילו בגלגול הנוכחי, והתרגלתי למידות הגוף וללוק שלהן. אבל עם כל הכבוד לדוגמניות, הבגד הוא המרכז".

למה שלא תצלמי קטלוג עם דוגמנית בינ־לאומית במו בר רפאלי?

"האמת? מעולם לא חשבתי עליה. היא תמיד נראתה לי בלתי ניתנת להשגה. יש בישראל הרבה דוגמניות יפות, ובר מעל כולן. אבל לא נראה לי שבר יכולה להתאים לקטלוג שלי. בר מוכרת גוף יוזהר, ואילו הבגד שלי הוא ראי הנפש".

למה הרבה מעצבים ישראלים מוגרים את החנויות שלהם לאחרונה?

"בגלל שאין להם את בגדי", היא ממהרת להשיב. "אנשים לא נותנים את הדעת על המורכבות שיש בעיצוב אופנה. בכל תחום יצירתי אחר האמן, אם הוא מצליח, יכול לנוח על זרי הדפנה במשך שנה ואפילו יותר. בת־חום שלי יש ארבע עונות, מדי שלושה חוד־שים המעצב נדרש לעמוד במבחן ולהוכיח את עצמו מחדש. הזה קורה שנה אחר שנה. לא קל. בנוסף לכך לעולם לא אצליח להבין למה המ־דינה שלנו מעודדת יבוא במקום לשאת את המעצבים הישראלים על כפיים. איך מצפים מהם לשרוד לאור התחרות הלא הוגנת, המלי־חמות והגבולות החסומים?"

איזו עצה תיתני למעצב צעיר?

"למצוא מישהו מקצועי ואמין שייקח על עצמו את הצד הניהולי ויאפשר לו להתרכז ביצירה. הבעיה היא שלמעצב מתחיל עדיין אין כסף לממן משרה נוספת, ולכן כדאי לו לחפש קרוב משפחה שיודע את העבודה. אני גם מייעצת לו שיאמין בעצמו, ושלא ישעה למי שאומר, 'עכשיו זה לא הזמן לפתוח עסק'. מיום שהכנסתי את כף רגלי לתעשייה שמעתי את המשפט הזה אלפי פעמים".

ומה את מאחלת לעצמך?

"לא הרבה, באמת. לפני שלוש שנים קניתי לי דירה קטנה עם גג באמצע תל־אביב ואני מאושרת בה. אשמח אם יהיה לי יותר זמן פנוי להשתעשע עם נכדי, נמרוד. הדבר היחיד שחסר לי הוא חבר לחיים. מישהו להזדקן איתו". ●

smadarshirs@gmail.com

אלקבץ ז"ל. חברה טובה שגם דיגמנה לה

> "היה לי הכל. החיים חייכו אליי בגדול, אבל עבדתי לבד, בלי שום עזרה, ובתחום הניהול קיבלתי החלטות לא נכונות. הרגשתי שיש חריקות, ראיתי שההוצאות עולות על ההכנסות, אבל לא הצלחתי להשתלט על העסק. התרוצצתי כמו נשוכת נחש, לא ידעתי מה לעשות, התבלבלתי בין העצות. חשבתי שלפחות אחזיק בדירה שלי, אבל בסוף יצא שאיבדתי הכל"

רפאלי. "בלתי ניתנת להשגה"

> "בחלומות הכי ורודים לא האמנתי שאני אייצא לאיטליה ולצרפת, שהן שחר האופנה. אחרי שהייתי במקום הכי נמוך אני מקבלת אהבה גלובלית. על כל פריט כתוב 'מייד אין איזראל' כדי שכולם יידעו שהם מגיעים מארץ הפלמ"ח, הקוקו והסרפן. לפעמים אני צובטת את עצמי כדי להיות בטוחה שאני לא הוזה"

הקולקציה החדשה. לנשים וגם לילדות

הגר ולי אלמביק. לי: "אמא מעצבת בגדים לאנשים ואני מעצבת דמויות"